

Statens Midler. Jeg hører nu imidlertid, at, naar man puffer at faae Ballø og Bemmetofte optagne paa Finantsloven, er det ingenlunde, fordi man vil gjøre nogenfømhelst Forandring ved dem. Man vil ikke foretage nogen Omvæltning eller Forandring i det Bestaaende, man vil altsaa blot have dem staaende paa Finantsloven, for at man der kan have dem at se paa. Jeg kan ikke negte, at hvis man havde Garantier for, at det blev derved, vilde man vistnok fra begge Sider let kunne komme ud over det. Man vilde da rolig kunne finde sig i at se dem staa der, ligesom de Herrer fra den modsatte Side ogsaa med stor Sindsro maatte kunne finde sig i, at de ikke stod der, naar det ikke er Andet, de ville. Men jeg tror, at naar de først komme ind paa Finantsloven, vilde de let faae en Anvendelse, der er i Strid med deres fundatsmæssige Viemed; det ligger meget nærmere at antage. Det ærede Medlem, der talte for mig, har allerede oplyst, i hvilken Grad man har givet andre Midler, der ere optagne paa Finantsloven, en Anvendelse, der gik ud over deres oprindelige Viemed. Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen) har spurgt om, hvor det staaar, at det hører under den administrative og ikke under den lovgivende Magt at træffe Forandringer i Fundatsbestemmelser. Jeg svarer dertil, at det er Noget, der har udviklet sig i vor hele konstitutionelle Praxis. Det har udviklet sig ved Overgangen fra Absolutismen til den konstitutionelle Regjeringsform. Det har altid været betragtet som en Bestanddel af den udøvende Magt at føre Tilsyn med Stiftelser. Den hele Myndighed, som Regjeringen har udøvet med Hensyn til Ballø og Bemmetofte, er netop en Anvendelse af den Myndighed, som Staten har til at føre Tilsyn med Stiftelser og til, hvor de ikke længere kunne fyldestgjøre deres Formaal eller have Midler, der ere rigere end til at fyldestgjøre deres Formaal, at træffe forandrede Bestemmelser med Hensyn til dem. Jeg har kun villet hævde disse Betragtninger, endskjøndt de ere fremsatte tidligere, fordi man atter her har fremdraget de modsatte Paastande. Hvad selve Dagsordener angaar, anser jeg det for meget lidet væsentlig, om den bliver vedtaget eller ikke, og jeg skal afholde mig fra at stemme om den.

Sable: Den ærede Minister omtalte sin Stilling som den, at han var nærmest stillet til at paafe Opretholdelsen af Retstilstanden. Det forekommer mig, at under en Sag som denne kunde der være Opfordring til om just ikke at minde derom saa dog at fremhæve en anden Side af Justitsministerens Stilling, nemlig den, at han staaar paa sin Plads som den, der skal opretholde Statens Krav, Statens Fordringer. Naar der i Dagsordenen er Tale om at udtale, at man ikke ventur en tilfredsstillende Løsning af dette Spørgs-

maal under det nuværende Ministerium, ligger der for mig allerede i denne Uttring — for ikke at tale om den Maade, hvorpaa den ærede Minister fremsatte sin Mening om Retstilstanden — en Opfordring til at stemme for Dagsordenen. Naar den ærede Minister har sluttet sig til de Retstyndiges Udviklinger, som ere komne til Orde dels i Betænkningen og dels her i Salen, vil det vistnok ikke være undgaaet alle Tilhørernes Opmærksomhed, at disse Retstyndiges Udtalelser næsten alle have holdt sig til den privatretlige Side af Sagen, hvorimod der dog virkelig er et stort Hensyn at tage til Statens Stilling overfor saadanne Forhold. Dette sidste Hensyn blev i en ganske anden Grad iagttaget af de virkelig enevældige Konger, end det lader til, at de nuværende konstitutionelle Ministre iagttagte det paa deres konstitutionelle Konges Vegne. Skulde jeg nu omtale det Indtryk, som jeg har faaet af de ærede tre, ja maasse ogsaa nogle flere juridiske Medlemmers Udtalelser, da er det dette, at hvor Talen er om Kongeloven, tager man saa Meget bort som muligt af Statens Ret og lægger saa megen Vægt, som man blot kan, paa den Privates Ret. Man taler om, at i den ene Haand holder Staten og Kongen paa Statens Vegne Statens Eiendom, men i samme Dieblit som Kongen lægger disse Statseiendomme over i en privat Mand's Haand, finder man det ganske i sin Orden, at den private Mand, som har mere Myndighed — i det Mindste i Juristernes Dine — over det, han har faaet af Kongen, end den, Kongen selv havde, da det laa i Kongens Haand. Saaledes er Juristernes Omtale af denne Sag. Jeg vil dog ikke lade denne Forhandling hengaa uden at omtale — Historien kaster jo sit Lys over den Slags Forhold, og hele Sagen er jo ikke saa gammel — og fremhæve et Par smaa Træk, som høre med til at belyse denne Gjensid, nemlig den Raadighed, som man har ment i Fortiden at kunne tiltage sig med Ballø og Bemmetoftes Midler, og den Raadighed, som den ærede Minister i Egenkab af — jeg kan vel ikke sige: Justitsminister, men Kongens særlige Minister — paa Ballø og Bemmetoftes Kuratorers Vegne vil tiltage sig efter den Erklæring, han har afgivet. Den enevældige Konge havde i Aaret 1750 en Minister, og til denne Minister overdrog han betydelige Kroneiendomme, hvoraf der blev oprettet et Grevskab. Efterkommerne af denne Mand ere nu for Dieblittet Kuratorer for de Stiftelser, som der er Tale om. 20 Aar efter sad en anden enevældig Konge paa Danmarks Throne, og da vare allerede disse Stiftelser komne i Gang. Denne Konge havde ogsaa Ministre, som ogsaa bleve ophjævede i Grevestanden, og Spørgsmaalet forelaa da, om ikke ogsaa disse skulde have Grevskaaber, og om man ikke kunde give dem Ballø og Bemmetofte. Uagtet altsaa disse Stiftelser vare